

Na osnovu člana 39 Statuta Saveza pčelarskih organizacija Crne Gore, Upravni odbor Saveza pčelarskih organizacija Crne Gore, na sjednici koja je održana dana _____, donio je

PRAVILNIK O PČELARSKIM MANIFESTACIJAMA

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuju vrste, uslovi i način organizovanja pčelarskih manifestacija u Crnoj Gori (u daljem tekstu: manifestacije), prava i obaveze organizatora i izlagača, kao i druga pitanja od značaja za održavanje manifestacije.

Član 2

Organizovanje manifestacija ima za cilj:

- promovisanje medonosne pčele i pčelarstva kao posebne grane poljoprivrede;
- popularizaciju crnogorskog meda i drugih proizvoda od pčelarstva;
- prezentaciju naučnih, tehničkih i drugih dostignuća iz oblasti pčelarstva;
- uspostavljanje i održavanje poslovnih veza i zaključivanje poslovnih ugovora;
- unapređenje turističkog proizvoda Crne Gore;
- edukaciju pčelara i potrošača.

Član 3

Manifestacije se održavaju u zatvorenom, poluotvorenom, i otvorenom izložbenom prostoru.

Organizator manifestacije određuje prostor, program, dužinu trajanja i radno vrijeme manifestacije.

Član 4

Učesnici na manifestaciji, kao izlagači, mogu biti članovi pčelarskih organizacija, pčelarske organizacije i pravna lica koja se bave proizvodnjom i prometom robe, odnosno pružanjem usluga iz oblasti pčelarstva, u skladu sa pozitivnim propisima.

Član 5

Manifestacije se organizuju u vidu sajmova, smotri, pčelarskih dana, festivala i na drugi odgovarajući način koji je prihvatljiv cilju njenog organizovanja.

II. VRSTE MANIFESTACIJA

Član 6

Manifestacija, polazeći od kriterijuma ko je organizator, kontinuiteta održavanja i značaja, i činjenice da li izlagač ostvaruje prihod, može biti:

- državna, regionalna i lokalna;

-tradicionalna i povremena;

-prodajna i izložbena.

Manifestacije iz stava 1 ovog člana mogu imati međunarodni karakter.

Državna manifestacija

Član 7

Državnu manifestaciju organizuje Savez pčelarskih organizacija Crne Gore (u daljem tekstu: Savez).

Državna manifestacija se održava jednom godišnje, ako se za to steknu uslovi.

Odluku o održavanju državne manifestacije donosi Upravni odbor Saveza, do kraja tekuće godine, ako se manifestacija održava u narednoj godini, a najkasnije 60 dana prije dana održavanja manifestacije.

Odluka iz stava 3 ovog člana sadrži datum, vrijeme i mjesto održavanja manifestacije, razloge za održavanje, odgovorno lice.

Pored odrednice „državni” samo manifestacija koju organizuje Savez može imati nazive „nacionalni” ili „crnogorski” u odgovarajućem padežu, ili drugi ekvivalentni naziv.

Regionalna manifestacija

Član 8

Regionalnu manifestaciju organizuju dvije ili više pčelarskih organizacija.

Regionalna manifestacija se održava jednom godišnje, ako se za to steknu uslovi.

Odluku o održavanju regionalne manifestacije, na predlog subjekata iz stava 1 ovog člana, donosi Upravni odbor Saveza.

Odluka iz stava 3 ovog člana sadrži datum, vrijeme i mjesto održavanja manifestacije, razloge za održavanje, odgovorno lice.

Kod predlaganja i donošenja odluke iz stava 3 ovog člana, za određivanje datuma i mjesta održavanja manifestacije vodi se računa o vremenu i intezitetu turističke sezone u tom regionu Crne Gore.

Lokalna manifestacija

Član 9

Lokalnu manifestaciju organizuje pčelarska organizacija sa teritorije Glavnog grada, Prijestonice ili opštine u Crnoj Gori.

U slučaju da su na teritoriji iz stava 1 ovog člana obrazovane dvije ili više pčelarskih organizacija, organizator manifestacije može biti jedna ili više pčelarskih organizacija.

Odluku o održavanju manifestacije iz stava 1 ovog člana, donosi Upravni odbor pčelarske organizacije, ili pčelarskih organizacija, najkasnije 30 dana prije dana održavanja manifestacije.

Odluka iz stava 3 ovog člana sadrži datum, vrijeme i mjesto održavanja manifestacije, razloge za održavanje, odgovorno lice .

O odluci iz stava 3 ovog člana predsjednik pčelarske organizacije je dužan da, u pisanoj formi, obavijesti Upravni odbor Saveza u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Tradicionalna i povremena manifestacija

Član 10

Tradicionalna manifestacija predstavlja izlaganje meda i proizvoda od pčelarstva na manifestaciji koja se u kontinuitetu održava više od deset godina, i svojim značajem, brojem izlagača i posjetilaca doprinosi ukupnoj promociji pčelarstva u Crnoj Gori.

Tradicionalne manifestacije su „Podgorički dani meda”, „Miris lipe i meda”, „Nikšićki dani meda“, „Dani meda Pljevlja“, „Dani meda Berane” i „Med, hrana i lijek”.

Tradicionalna manifestacija se održava jednom godišnje.

Povremena manifestacija predstavlja izlaganje meda i proizvoda od pčelarstva na manifestaciji koja nema kontinuitet održavanja na godišnjem nivou, već se održava periodično iz razloga koji su uslovljeni prinosima meda na lokalnom ili regionalnom nivou ili drugim razlozima koji uslovljavaju njeno održavanje.

Prodajna i izložbena manifestacija

Član 11

Prodajna manifestacija ima za cilj da omogući izlagaču plasman meda i drugih proizvoda od pčelarstva i da ostvari odgovarajući profit.

Prodajna manifestacija omogućava građanima Crne Gore i turistima, koji posjećuju manifestaciju, da kupe med i druge proizvode od pčelarstva.

Izložbena manifestacija ili dio manifestacije ima za cilj promociju i popularizaciju pčelarstva, meda i proizvoda od pčelarstva bez sticanja neposrednog profita.

III. OPŠTA PRAVILA O UČESTVOVANJU NA MANIFESTACIJI

Član 12

Za učestvovanje na manifestaciji podnosi se prijava na obrascu koji izdaje organizator manifestacije.

Način i rok podnošenja prijave, način korišćenja izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda utvrđuje organizator manifestacije.

U slučaju da se za korišćenje izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda plaća naknada, odnosno zakup organizator manifestacije je dužan da prema svim izlagačima postupa pod istim uslovima.

Međusobna prava i obaveze organizatora i učesnika manifestacije reguliču se ugovorom.

Član 13

Vrijeme korišćenja zakupljenog izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda prije početka, odnosno poslije završetka manifestacije, utvrđuje organizator manifestacije, o čemu blagovremeno obavještava prijavljene izlagače.

Organizator manifestacije dostavlja svakom izlagaču podatke o dodijeljenom izložbenom prostoru sa odgovarajućom skicom tog prostora.

Izagač se obavezuje da poštuje termin otvaranja, zatvaranja i radnog vremena manifestacije, a posebno da štand sa eksponatima bude u funkciji do zatvaranja manifestacije.

Član 14

Organizator manifestacije ima pravo da prijavu za učestvovanje prihvati ili ne prihvati, a u pogledu veličine izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda da je uveća ili umanji u zavisnosti od moguće lokacije izložbenog prostora.

Uvećanje, odnosno umanjeње izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda može da iznosi do 10% od zvanično prijavljene površine izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda.

Izuzetno od stava 2 ovog člana uvećanje izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda može biti i veće od 10% ako za to postoje adekvatni uslovi.

Odluku o prihvatanju ili neprihvatanju prijave za učestvovanje donosi organizator manifestacije u roku od sedam dana od dana prijema prijave, o čemu u pisanoj formi obavještava podnosioca prijave.

Ukoliko organizator manifestacije, u roku određenom u stavu 3 ovog člana, ne obavijesti podnosioca prijave o svojoj odluci, smatraće se da je prijava za učestvovanje prihvaćena.

U slučaju odustajanja izlagača organizator manifestacije zadržava pravo da slobodno raspolaže dodijeljenim izložbenim prostorom, odnosno izložbenim štandom koji je bio predmet zakupa, a uplaćeni iznos zakupa zadrži ili, u opravdanim slučajevima odustanka, vrati izlagaču.

Član 15

Organizator manifestacije utvrđuje minimum izložbenog prostora koji izlagač može da koristi ili zakupi.

Zakupljeni izložbeni prostor izlagač ne može da ustupi na korišćenje drugom izlagaču.

Organizator manifestacije raspoređuje izložbeni prostor, odnosno izložbeni štand i određuje izlagačima mjesto izlaganja.

Raspored izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda vrši se po principu grupisanja istih ili srodnih izložbenih proizvoda, odnosno sličnih ili srodnih eksponata ili po drugim mjerilima koje odredi organizator, vodeći računa da med i ostali proizvodi od pčelarstva ne mogu biti izloženi na istom štandu na kojem su izloženi pčelarski pribor i oprema.

Član 16

Na manifestaciji mogu biti izloženi samo med i drugi proizvodi od pčelarstva za koje izlagač garantuje kvalitet, uz uslov da posjeduje dokaz o zdravstvenoj ispravnosti i kvalitetu koji je izdao nadležni organ, odnosno ovlašćena laboratorija a za pčelarski pribor i opremu da posjeduje odgovarajući sertifikat.

Izloženi proizvodi od pčelarstva se moraju čuvati od spoljašnjih uticaja u skladu sa propisom kojim se uređuje minimum kvaliteta meda i drugih pčelinjih proizvoda.

Izlagač na manifestaciji je dužan da omogući uzorkovanje izloženih proizvoda, odnosno provjeru sertifikata za izlagače pčelarskog pribora i opreme, ovlašćenom predstavniku nadležnog organa.

Stručnu literaturu iz oblasti pčelarstva mogu izlagati samo autori, odnosno izdavači izdanja, odnosno lica koja su ovlašćena od strane autora, odnosno izdavača.

Član 17

Organizator manifestacije utvrđuje cijenu zakupa izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda.

Podnošenjem prijave za učestvovanje na manifestaciji izlagač prihvata i opšte uslove za učestvovanje na manifestaciji.

Zakupnina izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda i korišćenje dodatnih usluga od strane organizatora manifestacije plaćaju se na način i pod uslovima utvrđenim u prijavi za učešće na manifestaciji.

Zakupnina izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda se obračunava prema bruto površini dodijeljenog izložbenog prostora, odnosno veličini izložbenog štanda.

Pri obračunu zakupnine izložbenog prostora svaki započeti kvadratni metar se računa kao cio.

Član 18

Organizator manifestacije je dužan da za izlagače obezbijedi tipske standove koji obezbjeđuju zaštitu izloženih proizvoda od direktne sunčeve svjetlosti i pripadajući mobilijar (stolica, stolnjak, itd.).

Svaki štand u planu raspodjele izložbenog prostora ima svoju posebnu oznaku- broj štanda, upisano ime ili naziv izlagača.

Izložbeni eksponati na štandu ne mogu prelaziti gabarite štanda, odnosno biti prepreka funkciji štanda i prolazu posjetilaca manifestacije.

Izlagač ne smije da postavlja eksponate izvan izložbenog prostora koji je zakupio, odnosno koji je dobio za korišćenje.

Izlagač ima pravo da postavi propagandni materijal iza svog štanda, tako da ne smeta ostalim izlagačima kao i posjetiocima.

Izložbeni prostor, odnosno izložbeni štand mora da bude vraćen organizatoru manifestacije u stanju u kome je predat izlagaču na korišćenje, što znači da je isti dužan da ukloni sav materijal, izložbene eksponate, opremu i sve predmete bez ostatka sa zakupljenog, odnosno korišćenog izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda.

Otklanjanje oštećenja na izložbenom prostoru, odnosno izložbenom štandu, koja su nastala radnjom izlagača, pada na teret izlagača.

Član 19

Na izloženim eksponatima koji su namijenjeni prodaji moraju da budu vidljivo istaknute cijene.

U okviru izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda izlagač može da koristi propagandni i reklamni materijal koji ima za cilj da promoviše izlagača i proizvode koje je izložio, a koji nijesu u suprotnosti sa ciljem manifestacije.

Izlagač je dužan da poštuje red, odnosno da ne ometa rad ostalih učesnika i posjetilaca, naročito ako je to ometanje prouzrokovano preglasnim korišćenjem internog ozvučenja na štandu ili glasnim pozivanjem posjetilaca.

IV. PRAVA I OBAVEZE ORGANIZATORA I IZLAGAČA

Član 20

Organizator manifestacije je dužan da obezbijedi adekvatan prostor za održavanje manifestacije i potrebna odobrenja od nadležnog organa.

Član 21

Organizator manifestacije je dužan da najkasnije deset dana prije dana održavanja manifestacije utvrdi program održavanja manifestacije, sa jasno definisanim sadržajem i satnicom.

Organizator manifestacije treba da nastoji da u programu iz stava 1 ovog člana, pored izložbenog sadržaja organizuje i edukativni dio za pčelare i posjetioce manifestacije.

Edukativni dio programa se realizuje u vidu održavanja seminara, predavanja, radionica uz učešće stručnih i licenciranih predavača, kao i podjelom promotivno-edukativnih flajera i brošura.

Program iz stava 1 ovog člana može da sadrži i predstavljanje inovacija u oblasti pčelarstva, kulturno-umjetnički program ili drugu prigodnu aktivnost (izbor najljepše uređenog izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda itd).

Član 22

Organizator manifestacije je dužan da program održavanja manifestacije dostavi Upravnom odboru Saveza, kao i uredništvu časopisa „Pčelarstvo”na objavu.

O održavanju manifestacije organizator obavještava javnost posredstvom štampanih i elektronskih medija, reklamnih plakata ili flajera, ili na drugi, savremeni način komunikacije, koji je dostupan javnosti (internet, facebook, viber itd).

Član 23

Organizator manifestacije, ako organizator nije Savez, ima pravo da od Saveza traži finansijsku i stručnu pomoć i podršku u organizovanju manifestacije.

Organizator manifestacije, ako organizator nije Savez, može da od Saveza traži pomoć i posredovanje kod nadležnih organa i institucija radi obezbjeđenja adekvatnog prostora i potrebnih odobrenja za održavanje manifestacije.

Član 24

Organizator manifestacije ima pravo da:

1)otkaže ili promijeni termin održavanja manifestacije, o čemu je dužan da obavijesti već prijavljene izlagače, kao i Savez osim ako Savez nije organizator, najmanje deset dana prije dana održavanja manifestacije. Ukoliko prijavljeni izlagači ne otkažu učešće u pisanom obliku u roku od tri dana od dana prijema obavještenja o promjeni termina smatra se da su prihvatili novi termin sa uslovima koji su važili za prethodni termin;

2)proširi ili ograniči manifestaciju po dužini trajanja ili nomenklaturi proizvoda koji mogu da budu izloženi;

3)ukloni sa izložbenog prostora, na teret i rizik izlagača, eksponate koji mogu da ugroze ljude i nanesu štetu tuđoj imovini;

4)zabrani unošenje u izložbeni prostor eksponata preko dozvoljene visine i težine, ako podaci o visini i težini eksponata nisu naznačeni u prijavi za učestvovanje i potvrđeni od organizatora;

5)ukloni reklamno-propagandni materijal i reklamne objekte postavljene izvan za to određenih mjesta;

6)obustavi izlaganje izlagaču koji i pored upozorenja organizatora ne postupi po odredbama izričito utvrđenim ovim pravilima, posebno u sljedećim slučajevima:

-ako izlagač izlaže eksponate van zakupljenog izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda,

-ako izlagač za vrijeme manifestacije ne održava izložbeni prostor, odnosno izložbeni štand u stanju koje je adekvatno cilju manifestacije,

-ako izlagač ne obezbijedi da osoblje bude na izložbenom prostoru, odnosno izložbenom štandu u toku radnog vremena utvrđenog za manifestaciju,

-ako izlagač ometa rad ostalih učesnika i posjetilaca, naročito ako je to ometanje prouzrokovano preglasnim korišćenjem internog ozvučenja sa izložbenog prostora, odnosno sa izložbenog štanda čiji intenzitet mora biti prilagođen karakteru i cilju manifestacije,

-ako izlagač koristi propagandni i reklamni materijal koji nije u skladu sa ciljem manifestacije.

Član 25

Učesnik manifestacije, na izložbenom prostoru, odnosno izložbenom štandu ne može isticati i izlagati priznanja, diplome ili pohvale sa ranije održanih manifestacija ili sajmova u zemlji i inostranstvu.

Član 26

Izlagaču za koga je utvrđeno da je prekršio odredbe propisa kojima se uređuje minimum kvaliteta meda i drugih pčelinjih proizvoda, odnosno zloupotrijebio dokaz o

zdravstvenoj ispravnosti i kvalitetu koji je izdao nadležni organ, odnosno sertifikat za izlagače pčelarskog pribora i opreme, Savez će zabraniti učešće na manifestacijama.

Organizator manifestacije, odnosno odgovorno lice koji dozvoli učešće na manifestaciji izlagaču za koga je izrečena zabrana učešća na manifestacijama izreći će se sankcija u skladu sa Statutom Saveza i pozitivnim propisima i neće se pružiti finansijska i stručna pomoć i podrška od strane Saveza.

O zloupotrebi i kršenju iz stava 1 ovog člana organizator je dužan da obavijesti nadležni organ i Savez, ako organizator nije Savez, kao i uredništvo časopisa „Pčelarstvo” radi objave.

U slučaju da manifestacija ima međunarodni karakter, a za izlagača koji je član pčelarske organizacije ili Saveza iz druge države, odnosno pravno lice ili preduzetnik sa sjedištem u drugoj državi, za koga je utvrđena zloupotreba i kršenje iz stava 1 ovog člana, pored zabrane učešća na manifestacijama u Crnoj Gori organizator, i Savez, ako organizator manifestacije nije Savez, dužni su da obavijeste pčelarsku organizaciju i Savez kojoj pripada izlagač, odnosno nadležni organ druge države.

Član 27

Izlagač ima pravo da od organizatora manifestacije traži sve neophodne informacije koje se tiču organizacije i održavanja manifestacije.

Član 28

Izlagač ima pravo da daje izjave i intervjuje predstavnicima medija samo u okviru izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda koji koristi, odnosno koji je zakupio ili na prostoru koji je za te namjene odredio organizator.

V.FINANSIRANJE MANIFESTACIJA

Član 29

Za finansiranje troškova organizacije i održavanja manifestacije organizator koristi sredstva koja je prihodovao po osnovu članarine, donacija i sponzorstava, sredstava koja su mu isplaćena po osnovu mjera agrarne politike (Agrobudžet), naknade po osnovu zakupa izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda, naknade, odnosno kotizacije za praćenje edukativnog dijela manifestacije.

Član 30

Savez se zalaže da se u okviru mjera agrarne politike (Agrobudžet) obezbijede novčana sredstva za finansiranje manifestacija.

Finansijsku podršku za organizovanje manifestacije organizator može ostvariti ukoliko dokaže opravdanost organizovanja manifestacije.

Organizator manifestacije, osim ako organizator nije Savez, može se, u pisanoj formi, obratiti Savezu podnošenjem zahtjeva kako bi ostvario finansijsku i stručnu pomoć i podršku.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana organizator mora da dostavi i elaborat o opravdanosti manifestacije.

Elaborat iz stava 4 ovog člana treba da sadrži okvirne podatke o: programu manifestacije (mjesto i vrijeme održavanja, procjena broja učesnika i posjetilaca, cilj, rezultati, itd), mogućim partnerima i njihovoj ulozi, medijskoj promociji, humanitarnom doprinosu, socijalnim, edukativnim i ekonomskim efektima, kao i finansijskoj konstrukciji za održavanje manifestacije.

Zahtjev iz stava 3 ovog člana organizator manifestacije, osim ako organizator nije Savez dužan je da dostavi Savezu do 31.maja tekuće godine.

Član 31

Organizator manifestacije ima pravo da tokom trajanja manifestacije fotografiše, snima audio-video zapise I filmove I iste koristiti za vlastitu promociju, bez dozvole I autorizacije snimanih osoba-izlagača.

Svaki izlagač može fotografisati, ili snimati audio-video zapise ili filmove samo na svom izložbenom štandu.

Za snimanje izvan svog izlagačkog prostora, odnosno izložbenog štanda mora obezbjediti dozvolu organizatora u pisanoj formi.

Član 32

Organizator manifestacije je dužan da nakon završetka manifestacije dostavi Savezu i sljedeću dokumentaciju:

- izvještaj o realizaciji manifestacije,
- spisak izlagača,
- račune za izvršene usluge ili drugi adekvatni dokaz,
- fotografije sa događaja.

Član 33

Upravni odbor Saveza obrazuje komisiju koja treba da utvrdi i dostavi predloge za dodjelu novčanih sredstava za finansiranje manifestacije.

Odluku o dodjeli novčanih sredstava za finansiranje manifestacije, na predlog komisije iz stava 1 ovog člana, donosi Upravni odbor Saveza.

Član 34

Komisija iz člana 33 stav 1 ovog pravilnika, u postupku utvrđivanja predloga za dodjelu novčanih sredstava za finansiranje manifestacije primjenjuje sljedeće kriterijume, i to:

- kvalitet pripremljenog elaborata,
- broj izlagača,
- medijske pokrivenosti manifestacije,
- sadržajnost i kvalitet programa manifestacije,
- postojanja podrške nadležnih institucija, lokalne samouprave i ostalih institucija,
- tradicije u održavanju,
- organizovanje manifestacije od strane većeg broja pčelarskih organizacija, i
- zakupa izložbenog prostora, odnosno izložbenog štanda.

Komisija iz člana 33 stav 1 ovog pravilnika, pored kriterijuma iz stava 1 ovog člana može terenskom provjerom da izvršiti kontrolu organizovanja i načina održavanja manifestacije.

Član 35

Organizatoru kome se odobre novčana sredstava za finansiranje manifestacije uplaćuju se nakon završetka manifestacije.

VI.ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36

Opšta pravila o učestvovanju na manifestacijama su sastavni dio prijave za učestvovanje na manifestaciji.

Odredbe Opštih pravila obavezuju organizatora i izlagača.

Član 37

Ova pravila stupaju na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Radule Miljanić sr